

KWARTAAL RAPPORTAGE

2^e kwartaal 2016

**HAVENSCHAP
MOERDIJK**

**Kwartaalrapportage
2^e kwartaal 2016**

Inhoudsopgave

VOORWOORD	4
PROGRAMMA RUIMTELIJKE ONTWIKKELING, MILIEU EN DUURZAAMHEID	6
RUIMTELIJKE ONTWIKKELING.....	6
MILIEU.....	6
DUURZAAMHEID.....	7
PROGRAMMA INFRASTRUCTUUR EN BEHEER	9
INFRASTRUCTUUR.....	9
BEHEER NAT.....	9
BEHEER DROOG.....	10
PROGRAMMA COMMERCIËLE EXPLOITATIE	13
EXPLOITATIE DROOG.....	13
EXPLOITATIE NAT.....	14
PROGRAMMA VEILIGHEID & HAVENMEESTER	17
VEILIGHEID.....	17
HAVENMEESTER.....	18
PROGRAMMA BEDRIJFSVOERING	20
BESTUUR EN PUBLIC AFFAIRS.....	20
JURIDISCHE ZAKEN.....	21
FINANCIËN.....	21
COMMUNICATIE.....	22
PERSONEEL EN ORGANISATIE.....	23
INFORMATISERING EN AUTOMATISERING.....	23
FACILITAIRE ZAKEN.....	25
PARAGRAAF EXPLOITATIEOVERZICHT	28
PARAGRAAF FINANCIERING EN TREASURY	33
PARAGRAAF GRONDBELEID EN GRONDEXPLOITATIES	34

N.B. Vanwege afrondingen van bedragen kunnen afrondingsverschillen in de tabellen van deze kwartaal-rapportage staan.

Voorwoord

Voor u ligt de tweede kwartaalrapportage van het Havenschap Moerdijk over het jaar 2016. Binnen ieder programma is vanuit een visie, gebaseerd op de Havenstrategie Moerdijk 2030, gekeken naar wat wij willen bereiken, wat wij daarvoor doen en wat de bijbehorende kosten zijn. In deze kwartaalrapportage verantwoorden wij wat wij in het tweede kwartaal daadwerkelijk hebben gedaan en wat dat heeft gekost.

In deze rapportage vindt u de programma's Ruimtelijke ontwikkeling, Milieu en Duurzaamheid, Infrastructuur en Beheer, Commerciële exploitatie, Veiligheid en Havenmeester en Bedrijfsvoering. Onder bedrijfsvoering vallen de programmaonderdelen Bestuur en Public Affairs, Juridische zaken, Financiën, Communicatie, Personeel & Organisatie, Informatie & Automatisering en Facilitaire zaken.

In het tweede kwartaal van 2016 was er bijzondere aandacht voor veiligheid. Op 20 april vond een grote ISPS- en calamiteitenoefening plaats op het haven- en industrieterrein, onder leiding van de Veiligheidsregio Midden- en West-Brabant. Bedrijfsleven en overheden oefenden samen en leerden van elkaars werkwijzen en procedures. Op 30 juni organiseerden we samen met de gemeente Moerdijk een themabijeenkomst over de aanpak van georganiseerde criminaliteit en toezichtssamenwerking op het haven- en industrieterrein Moerdijk. Deze bijeenkomst resulteerde in een gezamenlijke intentieverklaring voor een integer en weerbaar haven- en industrieterrein Moerdijk. Later dit jaar zal nog een aantal bijeenkomsten plaatsvinden. Met deze oefeningen en bijeenkomsten willen het veiligheidsbewustzijn en de alertheid van bedrijven vergroten.

Daarnaast was er goed nieuws over het Logistiek Park Moerdijk. Gedeputeerde Staten stelden eind mei aan Provinciale Staten voor om het inpassings- en exploitatieplan voor Logistiek Park Moerdijk hernieuwd vast te stellen. Vanwege een vormfout in het uitvoeringsbesluit Crisis- en herstelwet van het Rijk is het eerdere besluit van Provinciale Staten door de Raad van State vernietigd. Naar verwachting wordt deze vormfout ook op korte termijn hersteld. De noodzaak van het Logistiek Park Moerdijk wordt onderstreept door het aantal aanvragen voor logistieke kavels in het tweede kwartaal. Er zijn diverse aanvragen binnengekomen, maar in bestaand gebied kunnen die niet meer geacommodeerd worden.

Ook op het Industrial Park zijn volop ontwikkelingen. Mitsubishi Materials Corporation heeft zich gevestigd met een e-scrap sample center. Tevens is aan David Hart Groep de eerste fase opgeleverd (circa 7 ha). Hiermee versterken we het segment opslag gevarengoed (ADR-opslag).

In het tweede kwartaal zetten de goede resultaten op het gebied van spoor door. De verbinding met Duisburg laat een groeiende bezettingsgraad zien, en er is een onderzoek naar de haalbaarheid van een treinverbinding met Veendam/Bremen is gestart. Tevens lijkt een treinverbinding met Spanje haalbaar. Het Havenschap heeft een deel van de voormalige huisaansluiting van Shell Moerdijk op het IPM opgeknapt, waardoor dit spoor als opstelspoor voor wagensets beschikbaar is. In nauwe samenwerking met ProRail is dit spoor in zeer korte tijd gerealiseerd.

Tot slot noem ik ook in deze rapportage de governancewijziging van het Havenschap Moerdijk. Het college van de gemeente Moerdijk en Gedeputeerde Staten van Noord-Brabant stelden de gemeenteraad van Moerdijk en Provinciale Staten van Noord-Brabant in juni voor om akkoord te gaan met de verzelfstandiging van Havenschap Moerdijk. Medio juli nemen de gemeenteraad en Provinciale Staten hierover een besluit.

De hierboven genoemde ontwikkelingen zijn slechts een kleine greep uit de activiteiten van het Havenschap in het tweede kwartaal. Op de volgende pagina's vindt u per programma een overzicht van de activiteiten.

Ferdinand van den Oever
Directeur Havenschap Moerdijk

Juli 2016

Programma Ruimtelijke ontwikkeling, Milieu en Duurzaamheid

Ruimtelijke ontwikkeling

Wat willen wij bereiken

Het Havenschap geeft de doorontwikkeling van het haven- en industrieterrein Moerdijk vorm vanuit een integrale gebiedsontwikkeling. Duurzame ruimtelijke en economische ontwikkeling vindt plaats met behoud van een goede milieukwaliteit. In het bestemmingsplan zijn de uitgangspunten geborgd als het gaat om onder andere clustervorming en geluid, alsmede specifieke aandacht voor externe veiligheid in het Industrial Park. Door het verkrijgen van experimenteerruimte vanuit de Crisis- en herstelwet kan innovatief met ruimtegebruik worden omgegaan. Dit wordt geregeld in een bestemmingsplan+. De aanwezige topclusters en de infrastructuur kunnen daardoor worden versterkt en uitgebreid. Met het bestemmingsplan+ kan aan bedrijven vroegtijdig duidelijkheid worden gegeven over vestigingscondities. Ook bij veranderende wet- en regelgeving op het gebied van externe veiligheid, hinder, geluid, Programmatische Aanpak Stikstof (PAS)/Natura 2000 en de waterhuishouding biedt dit ruimtelijk instrument experimenteermogelijkheden.

Wat hebben wij tot nu toe gedaan

1. Onder regie van provincie of gemeente opstellen van een bestemmingsplan

Het bestemmingsplan voor het haven- en industriegebied is reeds in procedure en wordt dit jaar nog door de gemeente vastgesteld. De bijzondere aspecten met betrekking tot milieu en natuur worden in aparte plannen uitgewerkt, zoals in een Beheerplan Beschermde Soorten en een Inpassingsplan Geluid.

2. Certificeringstraject BREEAM-NL Gebiedsontwikkeling voor het Logistiek Park Moerdijk (LPM) starten

Dit certificeringstraject zal niet plaatsvinden in 2016, omdat het project LPM vertraagd is als gevolg van de uitspraak door de Raad van State. Inmiddels is de procedure voor het Inpassingsplan LPM weer op koers en kan de BREEAM-certificering in 2017 alsnog opgepakt worden.

Milieu

Wat willen wij bereiken

Het Havenschap plant nieuwe ontwikkelingen proactief en tijdig, in combinatie met een efficiënt verguningsverleningsproces. Dit helpt bij het versterken van de verdere economische ontwikkeling op het terrein.

Het Havenschap heeft een actueel inzicht in de milieuhygiënische belasting van de beheerde terreinen, door dit te monitoren. Dit inzicht is de basis om activiteiten waar mogelijk te verbeteren met als doel de ecologische footprint te verkleinen. Het Havenschap voldoet aan goed 'naberschap' door feitelijke milieu-informatie transparant en tijdig met de omgeving te communiceren, en door milieuprestaties en eventuele verbeteringen inzichtelijk te maken.

Wat hebben wij tot nu toe gedaan

1. Opstellen geluidzonebeheerplan

Er is besloten om voor het verdelen van geluidsruimte gebruik te maken van de experimenteermogelijkheden die de Crisis- en herstelwet biedt. Daartoe stelt de provincie in overleg met het Havenschap en de

gemeente een Inpassingsplan Geluid op. Het plan is op dit moment in ontwikkeling en zal in het vierde kwartaal 2016 gereed zijn voor een formele vaststellingsprocedure.

2. Opstellen Energieactieplan 2030

De Energievisie is in 2015 niet afgerond. Dit traject loopt door in 2016. Inmiddels zijn de eerste contouren van dit plan zichtbaar. Besloten is dat het plan een concreet programma wordt, in plaats van uitsluitend een visie. Naar verwachting wordt dit plan in het derde kwartaal vastgesteld.

3. Hercertificering Port Environmental Review System van European Seaports Organisation

De opdracht voor hercertificering is gegeven aan een ter zake kundig bureau. Oplevering van de resultaten vindt plaats aan het einde van het derde kwartaal.

Duurzaamheid

Wat willen wij bereiken

Het Havenschap verbindt bestaande en nieuwe bedrijven door ze te clusteren. Zo kunnen synergie- en efficiëntievoordelen worden behaald. Reststromen zoals stoom, warm water en CO2 worden daarbij ingezet als vernieuwde grondstof. Zo worden duurzaamheidsinitiatieven van het bedrijfsleven zelf versterkt en ondersteund. Door ontwikkeling en exploitatie van innovatieve, 'slimme' opslagsystemen van zon- en windenergie wordt het huidige elektriciteitsnetwerk efficiënter en duurzamer. Onbalansen kunnen hiermee worden voorkomen. Al deze ontwikkelingen leveren een bijdrage aan het realiseren van een klimaatbestendig en energieneutraal haven- en industrieterrein.

Wat hebben wij tot nu toe gedaan

1. Een bijdrage leveren aan het onderzoek naar de oprichting van een warmtebedrijf Moerdijk

Het plan voor het opstarten van de volgende uitwerkingsfase van Energyweb XL is door Gedeputeerde Staten vastgesteld. Er wordt in de tweede helft van 2016 een concrete businesscase uitgewerkt, onderzoek gedaan en een voorstel geformuleerd voor een exploitatie-entiteit.

2. Realisatie van twee nieuwe 'duurzame verbindingen' tussen nieuwe en reeds gevestigde bedrijven

De uitwerking van een verbinding tussen Van de Reijt Meststoffen en Bewa Groep is nog onderhanden. Op dit moment is niet bekend of deze verbinding daadwerkelijk gerealiseerd wordt.

3. Start eerste pilot uitwerking Natuurmanagementplan 2030

De eerste pilot van de uitwerking van het Natuurmanagementplan is een beheerplan Beschermde Soorten. Dit plan zal rond de zomer ter vaststelling voorliggen. Maatregelen die voortkomen uit dit plan kunnen na besluitvorming worden gerealiseerd.

4. Onderzoek naar het versterken van de Sassenplaat als uitwijkmogelijkheid voor kustbroedvogels

Inmiddels is dit actiepunt verbreed naar een gezamenlijk onderzoek naar kustbroedvogels voor de havens van Antwerpen, Zeeland, Rotterdam en Moerdijk. Eind tweede kwartaal is daartoe een aanbesteding afgerond. Een deskundig bureau start met onderzoek en zal concrete voorstellen voor maatregelen opleveren in het derde kwartaal. Afhankelijk van de resultaten wordt bepaald of en in hoeverre er maatregelen op de Sassenplaat noodzakelijk zijn.

Wat heeft het al gekost en wat betekent dat voor 2016

Resultaat t/m 2e kw 2016	Gerealiseerd t/m 2e kw 2016	Budget t/m 2e kw 2016	Verschil t/m 2e kw 2016
Programma Ruimtelijke ontwikkeling, milieu en duurzaamheid			
Opbrengsten	-	39	-39
Kosten	-112	-127	15
Totaal Programma Ruimtelijke ontwikkeling, milieu en duurzaamheid	-112	-88	-23

Alle bedragen x 1.000 euro (€)

Opbrengsten

Deze opbrengsten zijn tot en met het 2e kwartaal circa € 39.000 lager dan begroot, door:

- € 39.000- Minder opbrengsten t/m het 2e kwartaal, doordat de bijdragen Samenwerking Duurzame Verbindingen (DVM) en de bijdragen aan het milieumonitoringsrapport 2015 nog niet in rekening zijn gebracht.

Verwacht wordt dat de opbrengsten Ruimtelijke ontwikkeling, Milieu en Duurzaamheid op jaarbasis gelijk zullen zijn aan de begroting.

Kosten

Deze kosten zijn tot en met het 2e kwartaal circa € 15.000 lager dan begroot, door:

- € 15.000 Minder kosten t/m het 2e kwartaal, met name minder advieskosten dan begroot.

Verwacht wordt dat de uitgaven Ruimtelijke ontwikkeling, Milieu en Duurzaamheid op jaarbasis gelijk zullen zijn aan de begroting.

Programma Infrastructuur en Beheer

Infrastructuur

Wat willen wij bereiken

De arealen van het haven- en industrieterrein, en daarmee de vervoersmodaliteiten weg, water, spoor en (buis)leiding, zijn en blijven geschikt voor marktontwikkelingen en –vragen, veranderde wet- en regelgeving en verandering in samenwerkingen. Dit wordt bereikt door een integrale benadering en op een maatschappelijk verantwoorde wijze. De integrale beleving van het terrein door de klant is hiermee doelmatig, koersvast en toekomstgericht.

Wat hebben wij tot nu toe gedaan

1. LPM geschikt maken voor uitgifte

Het opstellen van een contract dat kan worden aanbesteed om uiteindelijk LPM geschikt te maken voor uitgifte is uitgesteld, omdat dit verbonden is aan het onherroepelijk worden van het Provinciaal Inpassingsplan (PIP). Dit was vertraagd door de uitspraak van de Raad van State in het eerste kwartaal. De verwachting is dat de provincie op korte termijn het PIP hernieuwd vaststelt. Daarom start het Havenschap in het derde kwartaal met het opstellen van het contract om LPM gefaseerd bouwrijp te kunnen maken, alsmede met de herstart van diverse voorbereidende onderzoeken naar niet gesprongen explosieven, waterhuishouding en tijdelijke depotvorming.

2. Uitvoeren van een planstudie spoor

In het tweede kwartaal zijn gesprekken gevoerd met diverse stakeholders. Op basis van deze gesprekken is een plan van aanpak voor de planstudie gemaakt. Dit plan wordt nu voorgelegd aan de provincie Noord-Brabant, die hoogstwaarschijnlijk voor 50% bijdraagt in de kosten van de onderzoeksfase in de vorm van subsidie.

3. Uitvoeren van de kortetermijnmaatregelen die voortkomen uit een verkeersveiligheidsaudit wegen

De voorbereidende werkzaamheden hiervoor zijn gestart. In het project renovatie Middenweg/Orionweg voert het Havenschap een aantal van deze maatregelen uit. Dit project is in het tweede kwartaal aanbesteed en uitvoering staat gepland in de zomer van 2016.

4. Uitvoeren van de kortetermijnmaatregelen die voortkomen uit een verkeersveiligheidsaudit spoorwegovergangen

De voorbereidende werkzaamheden hiervoor zijn gestart. Deze bestonden in het tweede kwartaal uit het opstellen van een kostenraming van de in de audit genoemde objectieve verbetermaatregelen. Daarnaast zijn de uitkomsten van de audit besproken met verladers en politie in het kader van subjectieve veiligheid. De verbetermaatregelen worden in het derde kwartaal aanbesteed en kort daarna uitgevoerd.

Beheer nat

Wat willen wij bereiken

De beheerde kapitaalgoederen haven, kades en pieren zijn goed bereikbaar en beschikbaar voor de zee- en binnenvaartschepen die Moerdijk kunnen bereiken. Duurzaamheid, life cycle costing benadering, proactief onderhoudsmanagement en systeemgerichte contractbeheersing (SCB) zijn hierbij het uitgangspunt.

Wat hebben wij tot nu toe gedaan

1. De haven wordt gefaseerd op contractuele diepte gebracht

In 2015 zijn de diverse insteekhavens op diepte gebracht, met uitzondering van de Roode Vaart. Dit baggerwerk is eind 2015 in aanbesteding gebracht en recent opgeleverd.

Het laatste deel van het Hollandsch Diep rondom Shell Moerdijk zal in overleg met hen in aanbesteding, gunning en uitvoering worden gebracht. In verband met de drukke bezetting van de steigers van Shell zal dit naar verwachting pas eind 2016, dan wel in 2017 uitgevoerd kunnen worden.

2. Herijken van de (financiële) voorzieningen voor de natte infrastructuur en baggeren

De voorbereidingen zijn gestart om eind 2016 te kunnen beschikken over nieuwe beheerplannen.

Beheer droog

Wat willen wij bereiken

De door het Havenschap beheerde kapitaalgoederen wegen (inclusief wegmeubilair), riool (inclusief gemalen), groen, kunstwerken en openbare verlichting zijn goed bereikbaar en beschikbaar. Duurzaamheid, life cycle costing benadering, proactief onderhoudsmanagement en systeemgerichte contractbeheersing (SCB) zijn hierbij het uitgangspunt. Op die manier dragen deze kapitaalgoederen bij aan de realisatie van de ambities en ontwikkelingen van het haven- en industrieterrein.

Het Havenschap kan te allen tijde de staat van haar complete areaal aantonen. Op functionele eisen kan het Havenschap op afstand sturing geven aan het beheer. Daarmee blijft het areaal fungeren als visitekaartje voor ons en het bedrijfsleven. De duurzaamheidsambities van het Havenschap worden ook in dit programma gerealiseerd. Zo zorgt het Havenschap ervoor dat bedrijven en werknemers het werken op en bezoeken van het haven- en industrieterrein als aangenaam en prettig ervaren.

Wat hebben wij tot nu toe gedaan

1. Opstellen en vaststellen van een roadmap riolering en watersysteem

De concept roadmap riolering is gereed. Dit plan is een inhoudelijke vertaling van de rioleringszorg in beheeractiviteiten. Voor het juridische deel van de roadmap wordt de nieuwe governancestructuur als uitgangspunt gehanteerd. Hierop moet de roadmap nog worden aangevuld. Dit wordt opgepakt op het moment dat de documenten met betrekking tot de governance, inclusief de rioleringsovereenkomst, door de gemeenteraad en Provinciale Staten is vastgesteld.

2. Ombouwen van de eerste gemalen

In 2015 is onderzocht welke van de negen gemalen ombouw en/of renovatie behoeven. Hieruit is gebleken dat gemaal G de hoogste prioriteit heeft voor grootschalige renovatie. In het tweede kwartaal heeft de aanbesteding hiervoor plaatsgevonden. De opdracht is inmiddels voorlopig gegund en uitvoering vindt naar verwachting eind 2016 plaats.

3. Herijken van de (financiële) voorzieningen voor droge infrastructuur en riolering

De voorbereidingen zijn gestart om eind 2016 te kunnen beschikken over nieuwe beheerplannen.

4. Uitvoering van visie op openbare verlichting en het project vervanging verlichting door duurzaam LED
 In de Wegenstructuurvisie 2030 is een planning opgenomen voor het vervangen van de openbare verlichting door duurzaam LED. In het tweede kwartaal is een risicoanalyse uitgevoerd en vastgesteld wat de optimale fasering van de uitvoering is. In het project Renovatie Middenweg/Orionweg zal de eerste fase van de overgang naar LED plaatsvinden. De aanbesteding hiervan vindt in het derde kwartaal plaats en uitvoering is aansluitend aan de renovatie ingepland.

5. Invulling geven aan de in 2015 vastgestelde visie op wachtvoorzieningen voor vrachtverkeer
 Eind 2015 en begin 2016 zijn er kwantitatieve metingen uitgevoerd om de aard en omvang van het parkeren van vrachtverkeer op het haven- en industrieterrein te inventariseren. Tevens is bij wijze van proef tijdelijk een toilet en douchevoorziening geplaatst op de parkeerplaats Plaza.
 Op 11 mei 2016 is de eerste Parkeertafel gehouden. Aan circa 30 afgevaardigden van BIM, ondernemers, overheid, politie, commerciële truckparkings en het Havenschap Moerdijk zijn de resultaten van het kwantitatief onderzoek gepresenteerd. In gezamenlijkheid is geconcludeerd dat de voorziene groei van het haven- en industrieterrein op termijn zal leiden tot een groei van de problematiek, als er geen actie wordt ondernomen. De deelnemers gaven aan dat de huidige en toekomstige problematiek alleen in gezamenlijkheid kan worden opgelost. In een workshop hebben zij vervolgens veel interessante ideeën aangedragen voor mogelijke oplossingsrichtingen. Een kernteam zal de aangedragen ideeën verder uitwerken.

Wat heeft het al gekost en wat betekent dat voor 2016

Resultaat t/m 2e kw 2016	Gerealiseerd t/m 2e kw 2016	Budget t/m 2e kw 2016	Verskil t/m 2e kw 2016
Programma Infrastructuur en Beheer			
Opbrengsten nat	110	109	1
Opbrengsten droog	1.086	1.149	-63
Kosten nat	-640	-660	20
Kosten droog	-2.293	-2.127	-166
Totaal Programma Infrastructuur en Beheer	-1.737	-1.528	-209

Alle bedragen x 1.000 euro (€)

Opbrengsten beheer nat

Deze opbrengsten zijn tot en met het 2e kwartaal circa € 1.000 hoger dan begroot.

Verwacht wordt dat de opbrengsten Infrastructuur en Beheer nat op jaarbasis gelijk zullen zijn aan de begroting.

Opbrengsten beheer droog

Deze opbrengsten zijn tot en met het 2e kwartaal circa € 63.000 lager dan begroot door:

€ 38.000- Minder spooropbrengsten t/m het 2e kwartaal door terugname van een terrein.

€ 40.000- Minder bijdrage riolering t/m het 2e kwartaal dan begroot doordat nog niet alle aanslagen opgelegd zijn.

Verwacht wordt dat de opbrengsten Infrastructuur en Beheer droog op jaarbasis € 37.000 lager zijn dan begroot. Met name minder spooropbrengsten.

Kosten beheer nat

Deze kosten zijn tot en met het 2e kwartaal circa € 20.000 lager dan begroot, door:

- € 24.000- Meer kosten uitvoering en beheer nat.
- € 30.000- Meer advieskosten dan begroot, deze kosten lopen voor op de jaarplanning.
- € 26.000- Meer onroerend zaak belasting, omdat deze al voor het heel jaar in rekening gebracht zijn.
- € 86.000 Minder afschrijvingskosten door terugname van een kade.

Verwacht wordt dat de kosten Beheer nat op jaarbasis circa € 123.000 lager zijn dan begroot. Met name door minder afschrijvingskosten door terugname van een kade, maar meer onderhoudskosten aan een terrein.

Kosten beheer droog

Deze kosten zijn tot en met het 2e kwartaal € 166.000 hoger dan begroot, door:

- € 221.000- Meer kosten die uiteindelijk ten laste van de reserve ontwikkelingen komen t/m het 2^e kwartaal 2016, met name door aankoop van een woning.
- € 190.000 Minder kosten uitvoering en beheer, doordat de facturering en opdrachtverlening achterloopt.
- € 75.000 Nog geen kosten gemaakt voor LED-verlichting in het 2^e kwartaal 2016.
- € 30.000 Minder algemene advieskosten doordat de facturering en opdrachtverlening achterloopt.
- € 229.000- Meer onroerend zaak belasting dan begroot omdat de commissie BBV bepaald heeft dat deze vanaf 2016 niet meer toegerekend mogen worden aan de grondexploitaties.

Verwacht wordt dat op jaarbasis de kosten circa € 1.628.000 hoger zullen zijn dan begroot. Dit omdat een woning aan de Roode Vaart e.o. aangekocht is, er kosten gemaakt zullen worden voor aanpassingen aan wachtvoorzieningen, voor het verbeteren van de spoorveiligheid en voor een planstudie spoor. Deze kosten komen ten laste van de reserve ontwikkelingen. Verder is er sprake van meer onroerend zaak belasting dan begroot omdat de commissie BBV bepaald heeft dat deze niet meer toegerekend mogen worden aan de grondexploitaties.

Programma Commerciële Exploitatie

Exploitatie droog

Wat willen wij bereiken

Het Havenschap wil een concurrerende positie innemen als meest inlands gelegen zeehaven van Nederland. Om deze positie te bereiken, werkt het Havenschap aan concurrerende uitgifteprijsen van gronden en zorgt het voor een goede weg-, water-, buisleiding- en spoorinfrastructuur. Dit zijn belangrijke randvoorwaarden voor een goed vestigingsklimaat.

Het Havenschap richt zich op een jaarlijkse gronduitgifte van ten minste 10 hectare, het vullen van ongebruikte kavels in bezit van derden en het invullen van bestaande bouw. Daarbij kiest het Havenschap specifiek voor het versterken en uitbouwen van bedrijven uit de topclusters chemie en biobased economy, maintenance (Industrial Park) en logistieke activiteiten zowel in bestaand havengebied als op het Logistiek Park Moerdijk (LPM). Vanuit de clustergedachte streven we naar het juiste bedrijf op de juiste plaats. Daarbij wordt ook naar zuinig ruimtegebruik en optimale synergie tussen bedrijven onderling gekeken om sterke clusters van bedrijven te bouwen.

Wat hebben wij tot nu toe gedaan

1. Uitbreiding logistieke activiteiten

Ter versterking van het segment opslag gevarengood (ADR-opslag) is op het Industrial Park Moerdijk (IPM) de eerste fase aan David Hart Groep (DHG) opgeleverd (circa 7 ha). De onderhandelingen met Gondrand over een verplaatsing van hun activiteiten van de Distriboulevard naar het IPM worden naar verwachting in de zomer gefinaliseerd.

WimArt vastgoed heeft ten behoeve van de nieuwbouw van bedrijfsruimte door Sellon in het tweede kwartaal een kavel van 5.000 m² in erfpacht afgenomen aan de Plaza. Het Havenschap onderhandelt met Lidl over een verdere uitbreiding (8 ha) van hun activiteiten aan de Middenweg. Sommerset Real Estate heeft voor een klant die zich op LPM wilde vestigen een locatie aan de Appelweg gekocht (ca 4 ha). De aanvraag voor vestiging is aan de Commissie Vestiging voorgelegd.

Voor de kavel aan het einde van de Middenweg (de voormalige DMT-terminal) onderzoekt het Havenschap of koel/vries op- en overslag kan plaatsvinden. Tevens heeft de beoogde klant hiervoor een border inspection point (BIP) aanvraag bij de Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit (NVWA) ingediend. Dit zou een erkenning van de directe bereikbaarheid van Moerdijk voor zeeschepen met bijvoorbeeld bevroren vis en vlees inhouden.

Daarnaast zijn er verschillende aanvragen voor logistieke kavels binnengekomen die in bestaand gebied niet geacommodeerd kunnen worden. Afhankelijk van de planning van LPM, kunnen deze bedrijven zich mogelijk daar vestigen.

2. Versterken chemisch cluster

De geïnteresseerde klanten voor het ethyleencluster hebben hun plannen on hold gezet vanwege de lage olieprijs. Het Havenschap blijft met deze partijen in gesprek. Na de zomer is een bezoek aan Moerdijk gepland om een mogelijke vestigingslocatie op IPM te bekijken.

De subsidieaanvraag aan OPZuid voor de oprichting van een pyrolyseproeftuin is goedgekeurd. De financiële en administratieve organisatie wordt in afstemming met de subsidieverstrekker vormgegeven. Daarna zal de proeftuin officieel van start gaan. De kickoff meeting zal na de zomer gepland worden.

Mitsubishi heeft zich op het IPM gevestigd (ca 3 ha) met een recycle-activiteit van IT-producten. De adviesaanvraag voor een recyclingbedrijf in autobanden ten behoeve van carbon-black-productie ligt bij de Commissie Vestiging.

RMS heeft Moerdijk nog steeds op haar agenda staan voor de realisering van een fabriek waar bermgras en varkensmest vergist worden en vervolgens groen gas wordt geproduceerd. De aanvraag van dit bedrijf is door de provincie aangehouden in afwachting van de formulering van een nieuw beleid voor mestverwerking. Het Havenschap heeft de provincie verzocht dit verzoek te benaderen vanuit de productie van groen gas, waarbij mest als een van de grondstoffen wordt gebruikt.

3. Vergroten van de synergie van het chemisch complex binnen Vlaams-Nederlandse Delta

In het kader van clusterversterking is de heer Hoogcarspel aangewezen als clustercommissaris voor de chemische complexen van Rotterdam en Moerdijk. Na de zomer zal het Havenschap met hem het actieprogramma Moerdijk verder uitwerken.

4. Acquisitiekracht en innovativiteit versterken

Samen met de Brabantse Ontwikkelmaatschappij (BOM) en de regionale ontwikkelingsmaatschappij REWIN zijn proposities voor chemie en logistiek uitgewerkt die opgenomen zijn cq worden in de Holland Library van Nederland Distributieland (NDL). Met Netherlands Foreign Investment Agency (NFIA) en NDL is deelgenomen aan bio-chemiebeurs in San Diego en aan Transport Logistic China in Shanghai. Het Havenschap heeft tevens deelgenomen aan de NT dagen van Nieuwsblad Transport.

Om de beschikbaarheid van personeel voor de bedrijven te kunnen waarborgen, werkt het Havenschap samen met alle partijen die mensen tot de arbeidsmarkt kunnen toeleiden. Met het Werkplein Hart van West-Brabant en Werk en Vakmanschap zijn gesprekken gevoerd om hierin stappen te zetten. De inzet van het Havenschap Moerdijk is erop gericht met al deze partijen een samenwerkingsovereenkomst te sluiten en op die manier daadwerkelijke uitstroom van mensen te realiseren. Met TNO is in dit kader een eerste aanzet gemaakt voor een innovatieprogramma "Haven van de toekomst".

Exploitatie nat

Wat willen wij bereiken

Het Havenschap neemt een concurrerende positie in als meest inlands gelegen zeehaven van Nederland. Om deze positie te realiseren, werkt het Havenschap aan optimale dienstverlening door stuwadoors, slimme logistieke oplossingen, concurrerende prijzen en optimale ondersteunende diensten als ICT- en douanefaciliteiten te bieden. Deze faciliteiten maken het onderscheid op grond waarvan partijen voor de haven van Moerdijk kiezen.

Het Havenschap richt zich op het vergroten van de overslag door het vervullen van de extended-gate-functie voor de mainports Rotterdam en Antwerpen. Daarnaast wil het Havenschap zijn marktaandeel in short-seashipping op Verenigd Koninkrijk en Baltische Staten verviervoudigen. Dat geldt tevens voor het aandeel spoorgoederenvervoer. De duurzaamheidspropositie richt zich op de combinatie van waardetoevoegende logistiek en waardecreërende procesindustrie.

Wat hebben wij tot nu toe gedaan

1. Extended-gatefunctie uitbouwen

Met Tilburg en Oosterhout zijn afspraken gemaakt over een efficiëntere bargeverbinding, met als resultaat dat er volume van de weg is gehaald. Met de betere bezettingsgraad op de barge is de volgende uitdaging om ook de verbinding met Rotterdam en de Brabantterminals verder te optimaliseren.

2. Shortsea en spoorverbindingen uitbouwen

De treinverbinding naar Milaan is in frequentie verhoogd van 3 naar 5 maal per week. Ook de verbinding met Duisburg laat een groeiende bezettingsgraad zien, hoewel minder snel dan verwacht. Vooralsnog is de pilot hiervoor verlengd tot juli. Onderzoek naar de haalbaarheid van een treinverbinding met Veenendam/Bremen is gestart. Ook een treinverbinding met Spanje lijkt haalbaar. Het betreffende treinpad hiervoor zal in september bij ProRail aangevraagd worden, zodat er vanaf december gereden kan worden. Door de vele storingen van de Botlekbrug zijn er verschillende shortsea-afvaarten uitgevallen dan wel vertraagd. Over de schade die dit heeft opgeleverd voor de betreffende ondernemers is samen met deze bedrijven een brandbrief gestuurd naar Rijkswaterstaat. Hierop is nog geen antwoord ontvangen.

3. Regionale samenwerking gericht op versterken (inter)nationaal logistiek cluster

Tijdens de Spoortafel is uitgebreid gesproken over de stand van zaken rondom slimme infraoplossingen op het spoor in Moerdijk. Een drietal mogelijke optimalisaties van het gebruik van het spoor worden uitgewerkt. Bij de Spoortafel van september van dit jaar worden de voorkeursoplossingen gepresenteerd. Het Havenschap heeft een deel van de voormalige huisaansluiting van Shell Moerdijk op het IPM opgeknappt, waardoor dit spoor als opstelspoor voor wagensets beschikbaar is. In nauwe samenwerking met ProRail is dit spoor in zeer korte tijd weer in dienst gesteld.

Het overleg met DB Cargo en ProRail heeft ertoe geleid dat binnen DB Cargo een spoorcoördinator Moerdijk is aangesteld. Deze functionaris plant alle DB Cargo verkeersbewegingen vanaf Kijfhoek naar Moerdijk en omgekeerd. ProRail heeft met DB Cargo afgesproken dat zij op het moment dat er nieuwe vervoerders op Moerdijk gaan rijden ook de afstemming met deze partijen zullen organiseren. Dit alles om onnodige wachttijden te voorkomen en het logistieke spoorproces efficiënter te laten verlopen.

4. Bulkpositie verder uitbouwen

Bij OBM is de bouwactiviteit van een nieuw steiger gestart. Van de Reijt Meststoffen heeft de eerste twee zeeschepen gelost aan de Appelweg. De onderhandelingen over de aankoop van de voormalige Jiffylocatie aan de Graanweg lopen. In goed overleg proberen beide burens van de locatie (Van Oord en Orcem) tot een toekomstige invulling te komen waarbij de inzet van het Havenschap is de maritieme overslag maximaal te faciliteren.

Wat heeft het al gekost en wat betekent dat voor 2016

Resultaat t/m 2e kw 2016	Gerealiseerd t/m 2e kw 2016	Budget t/m 2e kw 2016	Vershil t/m 2e kw 2016
Programma Commerciële Exploitatie			
Opbrengsten nat	3.872	4.073	-201
Opbrengsten droog	3.344	3.415	-71
Kosten droog	-44	-64	20
Totaal Programma Commerciële Exploitatie	7.172	7.423	-252

Alle bedragen x 1.000 euro (€)

Opbrengsten nat

Deze opbrengsten zijn tot en met het 2e kwartaal € 201.000 lager dan begroot, door:

- € 175.000- Minder opbrengsten zeehavengeld dan begroot o.a. door tegenvallende bulkoverslag.
- € 21.000- Minder opbrengsten erfpacht door een nog niet in erfpacht uitgegeven steiger waarmee in de begroting wel rekening is gehouden.
- € 16.000- Minder opbrengsten kadegeld door terugkoop van het Tetra Pak-terrein waarvoor wel opbrengsten waren begroot.
- € 13.000 Meer huuropbrengsten door uitgifte in tijdelijke huur van een terrein vanaf 2015.

Verwacht wordt dat de opbrengsten Commerciële Exploitatie nat op jaarbasis € 98.000 lager uit zullen vallen dan begroot. Met name omdat de opbrengsten zeehavengelden en binnenhavengelden lager uitvallen dan begroot, minder opbrengsten kadegelden en het later uitgeven van een steiger in erfpacht.

Opbrengsten droog

De opbrengsten zijn tot en met het 2e kwartaal € 71.000 lager dan begroot, door:

- € 71.000- Minder opbrengsten erfpacht t/m het 2e kwartaal o.a. doordat voor een contract minder in rekening wordt gebracht dan begroot.

Verwacht wordt dat de opbrengsten Commerciële Exploitatie droog op jaarbasis gelijk zullen zijn aan de begroting.

Kosten droog

Deze kosten zijn circa € 20.000 lager tot en met het 2e kwartaal dan begroot, door:

- € 55.000 Minder commerciële advies- en onderzoekskosten zoals doorrekenen businesscases en acquisitieplan.
- € 31.000- Meer onroerend zaak belasting dan begroot.

Verwacht wordt dat de kosten Commerciële Exploitatie droog op jaarbasis € 31.000 hoger zullen uitvallen dan begroot, met name door meer onroerendezaakbelasting dan begroot.

Programma Veiligheid & Havenmeester

Veiligheid

Wat willen wij bereiken

Het haven- en industriecomplex van Moerdijk is én blijft excellent in totale veiligheid. Dit vraagt een state-of-the-art beveiligingsapparaat en uit zich doordat ons complex tot een van de best beveiligde haven- en industriecomplexen binnen de Vlaams-Nederlandse Delta behoort. Om dit te bewerkstelligen hebben het Havenschap én het bedrijfsleven elkaar nodig. Daarom worden alle beveiligingsopgaven in gezamenlijkheid binnen de Stichting Beveiliging Industrierrein Moerdijk (SBIM) opgepakt. Wij beschikken over een voor haar taak optimaal uitgerust politiehandhavingsteam, dat zich specifiek richt op de havens van Moerdijk en Zeeland.

Voortdurende excellentie in totale veiligheid vraagt daarnaast een professionele brandweerkazerne die 24/7 is bemenst, die sterk is geoefend en die is uitgerust met alle middelen die nodig zijn om de brandweezorg van ons terrein (waaronder het chemisch complex) te kunnen waarborgen. De speciaal voor dat doel opgerichte Stichting Brandweezorg Moerdijk (waarin overheden, bedrijfsleven en Havenschap samenwerken) zorgt op financieel uitgebalanceerde wijze dat voor alle bedrijven, ook de zogenaamde BRZO-bedrijven, de brandweezorg is geoptimaliseerd.

Tot slot bestaat totale veiligheid uit de zorg voor gezondheid van alle medewerkers op het haven- en industrieterrein. Daarom is adequate gezondheidszorg aanwezig in het Port Health Center Moerdijk, dat op het terrein gevestigd is. Voorts beschikt het Havenschap samen met de gemeente Moerdijk en de Veiligheidsregio over een uniek alarmeringssysteem, waardoor alle bedrijven die op ons haven- en industrieterrein aanwezig zijn, snel hun calamiteitenplannen ten uitvoer kunnen brengen. Indien nodig vindt evacuatie plaats op basis van een degelijk evacuatieplan.

Wat hebben wij tot nu toe gedaan

1. Vergroten van het veiligheidsbewustzijn bij bedrijven

Samen met de gemeente Moerdijk heeft het Havenschap op 30 juni een bijeenkomst georganiseerd met als thema's de aanpak van georganiseerde criminaliteit en toezichtssamenwerking op het haven- en industrieterrein Moerdijk. Een aantal onderwerpen die uit deze bijeenkomst voortvloeiden, zoals het aansluiten op een landelijk Automatic NumberPlate Recognition (ANPR) en het instellen van een anoniem meldpunt voor criminaliteit, wordt ter hand genomen. In de tweede helft van 2016 zal het Havenschap nog een thematische bijeenkomst organiseren over veiligheid.

2. Besluit nemen over het borgen van voorzieningen in Port Health Center

De cijfers over 2015 zijn in het tweede kwartaal ontvangen. Het Havenschap zal deze in het derde kwartaal analyseren. Het Port Health Center (PHC) is gevraagd om hiervoor tevens een concept begroting 2017 aan te leveren. Ook wordt het PHC besproken tijdens de eerstvolgende vergadering van de Bedrijfsvereniging Industrierrein Moerdijk (BIM).

3. Inrichten van de beveiliging van Logistiek Park Moerdijk (LPM)

Hiervoor zijn nog geen verdere stappen ondernomen omdat het Provinciaal Inpassingsplan (PIP) voor LPM nog niet onherroepelijk is geworden.

4. Beoordelen van de kwaliteit van onderhoud aan de beveiligingsapparatuur

In het 1^e half jaar heeft een audit plaatsgevonden op de kwaliteit van het onderhoud van de beveiligingsapparatuur zoals destijds in de aanbesteding overeengekomen. De audit is verzorgd door een extern bureau. In het derde kwartaal wordt het rapport van bevindingen opgeleverd.

5. Aanbesteden van de beveiliging

Het contract voor de collectieve beveiliging van het haven- en industrieterrein eindigt per 31 oktober 2016. Omdat de visie op veiligheid en beveiliging, die het uitgangspunt zou zijn voor de aanstaande aanbesteding, nog niet gereed is, is besloten om de collectieve beveiliging van het haven- en industrieterrein aan te besteden voor één jaar met een optie voor verlenging van een half jaar. In het tweede kwartaal is de aanbesteding op Tenderned geplaatst. Er hebben vijf beveiligers een geldige inschrijving gedaan. Op 4 juli zal een voorlopige gunning gedaan worden aan de Economisch Meest Voordelige Inschrijving (EMVI).

Havenmeester

Wat willen wij bereiken

De haven van Moerdijk is een vlotte en veilige haven voor alle gebruikers. Daarom is de interne en externe informatievoorziening op orde en wordt voldaan aan nationale en internationale wet- en regelgeving. Dit bereiken wij onder meer door te kiezen voor nieuwe technologische mogelijkheden in computersystemen en slimme koppelingen van port community-systemen met ons eigen havenmanagementsysteem. Systematisch, steekproefsgewijs uitgevoerde controles van onze computersystemen dragen daarnaast bij aan de robuustheid van die koppelingen.

Bij calamiteiten heeft het Havenschap direct relevante informatie beschikbaar, bijvoorbeeld over de gevaarlijke lading aan boord van (zee)schepen. Met andere overheden zorgen wij voor een veilige vaarweg naar en van Moerdijk waarbij alle verkeersdeelnemers begeleid kunnen worden.

Voor wachtende (binnenvaart)schepen zijn voldoende wachtligplaatsen beschikbaar. Deze ligplaatsen zijn uitgerust met mogelijkheden die in een moderne, veilige en duurzame haven thuishoren. Denk hierbij aan autoafzetplaatsen, walstroomvoorzieningen en draadloos internet. Om duurzaamheid in de haven blijvend te stimuleren krijgen aantoonbaar schone schepen een korting op het havengeld en stimuleert het Havenschap het gebruik van LNG als brandstof.

Wat hebben wij tot nu toe gedaan

1. Onderzoek naar het bunkeren van LNG als brandstof via een vaste installatie

Stolthaven Moerdijk heeft kenbaar gemaakt dat het de bestaande steiger wil uitbreiden met een tweede steiger. In een eerste gesprek is de optie besproken om deze steiger ook geschikt te maken voor het bunkeren van LNG. Over een tweede mogelijke locatie bij Shell Moerdijk heeft nog geen gesprek plaatsgevonden. Met het Havenbedrijf Rotterdam wordt in het derde kwartaal gesproken over de ontwikkeling van een binnenvaartcentrum in Dordrecht met mogelijk een LNG bunkerlocatie.

2. Organiseren veiligheidsoefening

Onder leiding van de Veiligheidsregio Midden- en West-Brabant is op 20 april een grootscheepse ISPS- en calamiteitenoefening georganiseerd. Het Havenschap heeft op diverse terreinen een bijdrage geleverd aan de voorbereidingen. Bedrijven en overheden, waaronder ook het Havenschap, VRMWB, politie, gemeente Moerdijk, RWS en defensie hebben gezamenlijk deelgenomen aan deze oefening. Daarnaast zullen in de tweede helft van 2016 nog een drietal tabletop-oefeningen plaatsvinden.

Wat heeft het al gekost en wat betekent dat voor 2016

Resultaat t/m 2e kw 2016	Gerealiseerd t/m 2e kw 2016	Budget t/m 2e kw 2016	Verschil t/m 2e kw 2016
Programma Veiligheid & Havenmeester			
Opbrengsten	252	249	3
Kosten	-482	-758	276
Totaal Programma Veiligheid & Havenmeester	-230	-509	279

Alle bedragen x 1.000 euro (€)

Opbrengsten

Deze opbrengsten zijn tot en met het 2e kwartaal € 3.000 hoger dan begroot.

Verwacht wordt dat de opbrengsten Veiligheid en Havenmeester op jaarbasis € 4.000 lager zullen uitvallen dan begroot door minder huuropbrengsten HMCC.

Kosten

Deze kosten zijn tot en met het 2e kwartaal € 276.000 lager dan begroot, door:

- € 170.000 Minder kosten brandweezorg, omdat er nog geen bijdrage brandweezorg in rekening is gebracht.
- € 15.000 Minder kosten veiligheidszorg, omdat er nog geen bijdrage veiligheidszorg in rekening is gebracht.
- € 40.000 Minder afschrijvingskosten, omdat de voorgenomen investeringen in beveiligingsapparatuur later zullen plaatsvinden.
- € 51.000 Minder andere kosten onder andere minder overige kosten, minder advieskosten en minder onderhoudskosten.

Verwacht wordt dat de uitgaven op jaarbasis circa € 6.000 hoger uitvallen dan begroot, met name door meer kosten brandweezorg doordat deze te laag is begroot, maar minder afschrijvingskosten omdat de voorgenomen investeringen in beveiligingsapparatuur later zullen plaatsvinden.

Programma Bedrijfsvoering

Bestuur en Public Affairs

Wat willen wij bereiken

De haven van Moerdijk heeft een stevige positie binnen de Vlaams-Nederlandse Delta door blijvend in te zetten op de unieke en complementaire activiteiten in Moerdijk. Deze versterking binnen het Vlaams-Nederlandse netwerk vraagt niet alleen om een intensieve inzet vanuit het Havenschap, haar directe partners in de regio en het Rijk, maar vindt onder meer ook plaats door aansluiting bij de Branche Organisatie Zeehavens om de Nederlands havennetwerken nauwer te verbinden met het netwerk van wetenschappelijke instituten.

Het Havenschap positioneert zich als constructieve samenwerkingspartner in de regio. Er functioneert een gestructureerde organisatie, waarin bewoners, bedrijven en overheden met elkaar overleg plegen en informatie uitwisselen. Bewoners worden zo in staat gesteld mee te denken en te handelen op het gebied van vorm en inhoud van uitvoering. Een heldere rolverdeling, transparante communicatie en afspraak = afspraak vormen het kenmerk van deze organisatie.

Als publiek orgaan staan wij voor transparantie in besluitvorming en het openbaar maken van besluiten en cijfermatige informatie.

We zorgen dat het bestuur, bestaande uit achtereenvolgens het Dagelijks Bestuur en de Raad van Bestuur, op basis van gedegen stukken geïnformeerd wordt en/of besluiten kan nemen.

De behoefte aan verdere professionalisering en het vergroten van de slagkracht leidt tot een logische keuze voor een door overheden geleide NV, een slagvaardig bedrijf met een krachtige sturing vanuit de aandeelhouders, een mandaat voor de directie en een professioneel toezicht door een raad van commissarissen.

Wat hebben wij tot nu toe gedaan

1. Versterken van onze positie binnen de Vlaams-Nederlandse Delta

In het tweede kwartaal zijn de laatste gesprekken in het kader van de Havenstrategie met de belangrijkste stakeholders van dit moment gevoerd. De bestaande netwerken Deltri en Vlaams-Nederlandse Delta hebben hun positie opnieuw gedefinieerd tot vooral netwerkorganisaties, waarbij de ambities van de havenbedrijven in het Nederlandse deel van de Delta (Deltri) dan wel Vlaams-Nederlandse Delta centraal staan. De overige ingezette activiteiten zijn in het tweede kwartaal gecontinueerd.

2. Complete, transparante en goed onderbouwde voorstellen voorleggen ter besluitvorming

In het tweede kwartaal zijn stukken over de besluitvorming van de governance, jaarstukken en de begroting het belangrijkste geweest voor zowel interne als externe besluitvorming. De nieuwe accountant heeft tijdens zijn controle geconstateerd dat de besluitvormingsprocessen van hoge kwaliteit zijn.

3. Samen met de deelnemers in de gemeenschappelijke regeling komen tot een herijkte governance van de huidige regeling

Op 2 juni 2016 zijn de colleges van gedeputeerde staten van Noord-Brabant en burgemeester en wethouders van Moerdijk akkoord gegaan met het voorstel tot wijziging van de governancestructuur van het Havenschap Moerdijk. Het Havenschap zal worden verzelfstandigd. Finale besluitvorming door Provinciale Staten en de gemeenteraad vindt in juli plaats.

Juridische zaken

Wat willen wij bereiken

Een algeheel juridisch kwaliteitsbeleid gebaseerd op generieke juridische kennis draagt structureel bij aan de steeds verdere professionalisering van het Havenschap en het inzichtelijk maken en beheersen van (juridische) risico's.

Het Havenschap organiseert zowel bij interne als bij externe besluitvorming het juridisch advies aan de voorkant van het proces. Niet alleen voor de primaire processen, maar ook voor projecten. Dat betaalt zich uit in goed onderbouwde, begrijpelijke besluiten en overeenkomsten voor het Havenschap, zijn partners en andere belanghebbenden.

Daar waar onverhoopt niet preventief kan worden gehandeld of meegedacht, wordt door uitoefening van een adequate, correctieve functie optimale rechtsbescherming van het Havenschap bereikt. Dit realiseert het Havenschap door het vlot en inzichtelijk afhandelen van schadeclaims of klachten. Indien noodzakelijk, worden juridische procedures gevoerd (ondersteund door specialistische, externe kennis).

Wat hebben wij tot nu toe gedaan

1. Implementatie van de benodigde documenten voor (eventuele) wijziging van de governancestructuur

In het tweede kwartaal van 2016 zijn de beslisdocumenten voorgelegd aan Provinciale Staten en de gemeenteraad. Verder is een groot deel van de uitvoeringsdocumentatie voor de wijziging van de governancestructuur opgesteld. In het derde en vierde kwartaal van 2016 zal dit worden afgemaakt, zodat de governancewijziging per 1 januari 2017 een feit kan zijn.

2. Tweejaarlijkse herijking Inkoop- en Aanbestedingsbeleid

In het tweede kwartaal van 2016 heeft op dit punt enkel een interne inventarisatie plaatsgevonden. Inmiddels zijn de nieuwe Europese Aanbestedingsrichtlijnen weliswaar van kracht, maar zal Nederland op zijn vroegst 1 juli 2016 deze richtlijnen implementeren in de Aanbestedingswet. Mede daarom zal met de tweejaarlijkse herijking van het inkoop- en aanbestedingsbeleid van het Havenschap worden gewacht totdat hierover meer duidelijkheid komt. Daar waar nodig past het Havenschap in zijn aanbestedingen de nieuwe richtlijnen al wel toe. In de tweede helft van 2016 zal het Havenschap zijn inkoop- en aanbestedingsbeleid herijken.

Financiën

Wat willen wij bereiken

Het Havenschap heeft een meerjareninvesteringsplan dat past bij de financiële mogelijkheden van het Havenschap en een jaarlijks sluitende begroting.

Daarnaast is de planning- en controlcyclus effectief en efficiënt. Effectief door tijdig de benodigde (financiële) stuurinformatie te verstrekken. Efficiënt door daarbij gebruik te maken van de laatste beproefde technische mogelijkheden.

Wat hebben wij tot nu toe gedaan

1. Publieksvriendelijker maken van de rapportages

In de begroting 2016 is opgenomen de rapportages begroting, monthly, kwartaalrapportages en jaarrekening publieksvriendelijker te maken. Inmiddels heeft een publieksversie van de jaarrekening 2015, naast

de reguliere versie, het licht gezien. Dit dient als pilot. Na evaluatie hiervan wordt bekeken of de overige rapportages ook in een publieksvriendelijkere versie worden gepubliceerd.

2. Verdere voorbereidingen treffen op de eventuele wijziging van de governancestructuur

Ter voorbereiding op de inrichting van de financiële administratie bij een gewijzigde governancestructuur heeft onze huidige accountant Deloitte, mede op basis van de door onze vorige accountant KPMG opgestelde rapportage over de inbrengbalans, een keuzenotitie voor de inbrengbalans opgesteld. Op basis van deze notitie is een advies aan de directie opgesteld over de inbrengbalans en de te hanteren waarderingsgrondslagen daarna. In het advies zijn ook andere aspecten betrokken, zoals de vennootschapsbelasting. De komende periode wordt (verder) gewerkt aan een inbrengbalans voor de NV, inrichting van de administratie voor de NV in AX, concept jaarrekening NV, financieringsafspraken tussen de Gemeenschappelijke Regeling en de NV en het voorbereiden van de opgave rond vennootschapsbelasting.

Communicatie

Wat willen wij bereiken

Een heldere rolverdeling, transparantie en afspraak = afspraak zijn de uitgangspunten voor communicatie vanuit het Havenschap om een gelijkwaardige relatie te bewerkstelligen met en tussen bewoners en bedrijven.

Bedrijven, overheden en omgeving kennen het haven- en industrieterrein Moerdijk als hét knooppunt voor duurzame logistiek, duurzame chemie en procesindustrie. Het Havenschap profileert zich als excellent en onderscheidend op deze gebieden.

Daarnaast zet het Havenschap marketingcommunicatie in ter ondersteuning van het programma Commercies, waarbij wij ons nadrukkelijk presenteren als aantrekkelijke vestigingsplaats in de topclusters.

Voor een goed 'nabuurchap' met de omgeving organiseert het Havenschap onderlinge bekendheid tussen bewoners en bedrijven. Ook zet het Havenschap economische revenuen in ten behoeve van vitaliteit en leefbaarheid van omliggende kernen via de Vitaliteitsregeling.

Wat hebben wij tot nu toe gedaan

1. Strategische inzet van social media

In het tweede kwartaal zijn diverse gesprekken gevoerd, zowel intern als extern, over de inzet van social media voor Port of Moerdijk. Deze gesprekken dienen als basis voor een plan van aanpak voor de strategische inzet van social media voor Port of Moerdijk. Dit plan wordt in het derde kwartaal opgeleverd.

2. Uitvoering van het opgestelde marketingcommunicatieplan in samenwerking met commercies

Het marketingcommunicatieplan is in concept gereed en bevat de keuze voor een drietal segmenten waarop het Havenschap zich voor de korte termijn richt. Deze segmenten zijn in het tweede kwartaal uitgewerkt in marketingactieplannen.

3. Organiseren van een terreinbrede Open Dag in combinatie met de Logistieke dag

In het tweede kwartaal heeft de bureauselectie voor de uitvoering van de open dag plaatsgevonden. Met het bureau is gewerkt aan een concept voor de open dag en aan een communicatieplan. De open dag vindt plaats op zaterdag 22 oktober. De Logistieke dag heeft inmiddels in Tilburg plaatsgevonden. Dat betekent dat de open dag hiervan losgekoppeld wordt.

4. Evalueren en aanscherpen van het sponsorbeleid en de vitaliteitsregeling

In het eerste en tweede kwartaal zijn uitzonderlijk veel sponsorverzoeken binnengekomen. Dit vergroot de noodzaak om het beleid hiervoor aan te scherpen. De evaluatie vindt plaats in de tweede helft van 2016.

Personeel en Organisatie

Wat willen wij bereiken

Onze medewerkers zijn professionals en werken projectmatig. Ze zijn gericht op afstemming, intern en extern, en op het bereiken van resultaten op het juiste moment. Zij zijn kritisch en kiezen voor een integrale aanpak om tot een duurzame en veilige bedrijfsomgeving te komen. Van onze medewerkers wordt persoonlijk leiderschap en zelfsturing verwacht. Zij zetten hun contactuele en communicatieve vaardigheden in op basis van een hoog samenwerkingsbewustzijn.

Als werkgever is het Havenschap betrouwbaar en flexibel met marktconforme arbeidsvoorwaarden. Wij investeren in de blijvende ontwikkeling van onze medewerkers. Wij geven onze medewerkers alle ruimte waar dat kan en sturen bij waar nodig. Door elkaar feedback te geven op houding en gedrag blijft persoonlijke groei gewaarborgd. Tevens versterkt dit de onderlinge samenwerking.

Dit alles draagt bij aan de verdere professionalisering van het Havenschap.

Wat hebben wij tot nu toe gedaan

1. Handboek borgen en verankeren

Om professioneel, effectief en efficiënt samen te werken is het van belang te zorgen voor actuele werkdocumenten en een compleet en actueel handboek. Het opnieuw beschrijven van processen, procedures en werkinstructies kan hieraan bijdragen. In het tweede kwartaal is het functiebeschrijvings- en waarderingstraject afgerond. Op basis daarvan vindt in de tweede helft van 2016 een actualisatie van de werkprocessen plaats en werkt het Havenschap aan de verdere invulling van het handboek met bedrijfsregelingen en procedures, dat voor 2017 gereed is.

2. Actieve advisering op P&O-vlak rond de (eventuele) wijziging van de governancestructuur

Ter voorbereiding op de governancewijziging heeft het Havenschap een intensief traject doorlopen om te bezien wat de arbeidsvoorwaardelijke consequenties zijn van deze overgang. Begeleid door AWWN is een vergelijking gemaakt van de arbeidsvoorwaardenregelingen van de andere al verzelfstandigde Nederlandse zeehavens. In het eerste kwartaal is een concept arbeidsvoorwaardenregeling en sociaal plan opgesteld die in het tweede kwartaal in procedure zijn gebracht. Eind juli zijn deze producten gereed, na instemming van de PVT en eventueel een representatieve werknemersorganisatie wordt gestart met de implementatie en de gedetailleerde uitwerking in regelingen.

Informatisering en Automatisering

Wat willen wij bereiken

Een goed doordacht informatie- en automatiseringssysteem, waarmee relevante data real-time beschikbaar is, zowel voor intern als extern gebruik. Het risico op uitval van het systeem en op oneigenlijk en onverantwoord gebruik zijn hierbij tot een aanvaardbaar minimum beperkt.

Daarnaast streeft het Havenschap naar een archief dat op ieder moment voldoet aan de daarvoor geldende wet- en regelgeving, en dat op ieder moment overgedragen kan worden aan de bewaarplaats bij het provinciale archief.

Dit alles wordt op zodanige wijze gerealiseerd dat de organisatie op een innovatieve wijze ondersteund wordt in het realiseren van de ambities uit de Havenstrategie 2030.

Wat hebben wij tot nu toe gedaan

1. Verbeteren van real time stuurinformatie

In het eerste half jaar zijn hiervoor nog geen acties uitgevoerd. In de komende periode zal op basis van een analyse aangepaste/aanvullende stuurinformatie real time beschikbaar komen.

2. Optimaliseren van havenmanagementsysteem

In het eerste half jaar zijn hiervoor nog geen acties uitgevoerd. In de komende periode zal het havenmanagementsysteem geoptimaliseerd worden, zodat aanvullende statistische informatie, zoals verblijfsduur en ligplaatsbezetting, met selecties van afmetingen en/of diepgang beschikbaar komen. Hiermee kan beoordeeld worden of de doelstellingen van groei binnen de bestaande faciliteiten realiseerbaar zijn.

3. Definitieve overstap naar uitsluitend digitaal archiveren per 1 januari 2016

Er wordt nog niet uitsluitend digitaal gearhiveerd, omdat het documentmanagementsysteem binnen SharePoint nog niet (volledig) operationeel is. In 2015 heeft het DIV-comité een pilot gehouden en is per afdeling/onderdeel een plan van aanpak voor de verdere uitrol opgesteld en afgestemd. Naar aanleiding van de afstemming is gebleken dat de voorgestelde procesgang van bepaalde documentstromen niet optimaal is. Daarom is besloten om de verdere uitrol on hold te zetten waardoor het substitutieproces nog niet in gang gezet kon worden. Op basis van een uitgevoerde impactanalyse is ervoor gekozen om de inrichting te gaan aanpassen. In het eerste half jaar van 2016 is een leverancier gevonden die mogelijk een oplossing heeft voor het probleem. De komende periode zal op basis van de mogelijke oplossing eerst een proeftuin uitgewerkt en getest worden. Verloopt deze proeftuin succesvol, dan wordt de uitwerking doorgevoerd in de live-omgeving. Daarna kan de uitrol per afdeling/onderdeel plaatsvinden aan de hand van aangepaste versies van de eerder opgestelde plannen van aanpak.

4. Doorontwikkelen van de (technische) informatievoorziening

In het eerste half jaar is gewerkt aan het verder vullen van het GIS-systeem los van AX en SharePoint (de inhoudelijke technische gegevens vanuit het programma Infrastructuur en Beheer). In de komende periode wordt aan de hand van de mogelijkheden door de key-users bepaald welke interfaces verder ontwikkeld worden.

5. Het papieren en digitaal beschikbare archief na 1988 gefaseerd opschonen en gereed maken voor overdracht aan de provinciale archiefbewaarplaats

In 2015 is hiervoor een concept plan van aanpak opgesteld. Zodra dat dit plan definitief is kan het opschonen en gereed maken van het papieren en digitaal beschikbare archief na 1988 gefaseerd en op gestructureerde wijze aangepakt worden.

6. Overige activiteiten

In het afgelopen kwartaal hebben twee aanbestedingen op ict-gebied plaatsgevonden. Een voor het beheer, onderhoud en support van de ict hardware en infrastructuur voor de komende drie jaar, en een voor het beheer, onderhoud en support van AX voor de komende drie jaar. Voor het beheer, onderhoud en

support van de ict hardware en infrastructuur is de zittende leverancier AenC als beste uit de bus gekomen. Voor beheer, onderhoud en support van AX is het bedrijf Pulse gekozen. De zittende leverancier zal nog wel het beheer, onderhoud en support plegen op de add-on Flexship. De komende periode zal met name met Pulse gewerkt worden aan de overdracht van het beheer, onderhoud en support van AX (transitie), de hierboven genoemde activiteiten 1 t/m 4 en de inrichting van de administratie van de NV in AX.

Facilitaire Zaken

Wat willen wij bereiken

Zowel gasten van het Havenschap als eigen medewerkers ervaren dat het Havenschap maatschappelijk verantwoord ondernemen, professionaliteit, veiligheid, duurzaamheid en gastvriendschap hoog in het vaandel heeft staan.

Wat hebben wij tot nu toe gedaan

1. BREEAM-in-use-certificaat behalen

Inmiddels is voor alle technische, gebouwgebonden installaties een onderhoudsovereenkomst afgesloten. Hiermee zijn op het gebied van beheer en assets een belangrijke randvoorwaarden ingevuld voor het BREEAM-in-use-certificaat. Verder is in het tweede kwartaal veel aandacht besteed aan het uitwerken van de overige onderdelen waar BREEAM uit bestaat. Bijvoorbeeld de formele vastlegging van beleidsmatige onderdelen in duurzaamheid, een tevredenheidsonderzoek en vastlegging van functiegebonden werkzaamheden.

In het derde kwartaal zal een pre-assessment uitgevoerd worden om zo precies te weten wat er nog gedaan moet worden om in het vierde kwartaal de gewenste certificering te behalen.

Wat heeft het al gekost en wat betekent dat voor 2016

Resultaat t/m 2e kw 2016	Gerealiseerd t/m 2e kw 2016	Budget t/m 2e kw 2016	Vershil t/m 2e kw 2016
Programma Bedrijfsvoering			
Opbrengsten Bestuur en Public Affairs	11	0	11
Opbrengsten Juridische zaken	-	-	-
Algemene baten	25	-	25
Rente baten	1.595	1.218	377
Opbrengsten Communicatie	10	27	-17
Opbrengsten Personeel en Organisatie	-	-	-
Opbrengsten Informatisering en Automatisering	0	-	0
Opbrengsten Facilitair	-	-	-
Subtotaal opbrengsten	1.640	1.245	395
Kosten Bestuur en Public Affairs	-115	-183	68
Kosten Juridische zaken	-61	-58	-3
Kosten Financiën	-53	-70	17
Algemene lasten	-75	-	-75
Algemene lasten	-	-	-
Rente lasten	-2.924	-2.822	-102
Kosten Communicatie	-85	-214	129
Kosten Personeel en Organisatie	-1.161	-1.113	-48
Kosten Informatisering en Automatisering	-172	-162	-10
Kosten Facilitair	-176	-228	52
Subtotaal kosten	-4.821	-4.849	28
Totaal Programma Bedrijfsvoering	-3.181	-3.604	423

Alle bedragen x 1.000 euro (€)

Opbrengsten

De opbrengsten Bedrijfsvoering zijn tot en met het 2e kwartaal € 395.000 hoger dan begroot, door:

- € 377.000 Meer opbrengsten bedrijfsvoering door meer interne rente toerekening. Omdat de commissie BBV bepaald heeft dat vanaf 1 januari 2016 rente toegerekend dient over bouwgrond in exploitatie (BIE's) over de boekwaarde per 1 januari 2016. Hiermee was in de begroting 2016 geen rekening gehouden.
- € 25.000 Meer opbrengsten door verkoop van een overstrook aan de Plaza.
- € 17.000- Minder opbrengsten lichtmastreclameborden t/m het 2^e kwartaal omdat deze in december 2016 worden gefactureerd.
- € 11.000 Meer opbrengsten dan begroot door een bijdrage in de kosten voor het procesbegeleiding governance.

Verwacht wordt dat de opbrengsten Bedrijfsvoering op jaarbasis € 802.000 hoger zullen zijn dan begroot, o.a. door meer interne rentetoerekening omdat de commissie BBV bepaald heeft dat vanaf 1 januari 2016 rente toegerekend dient over bouwgrond in exploitatie (BIE's) over de boekwaarde per 1 januari 2016, waarmee in de begroting geen rekening was gehouden. Meer opbrengsten door verkoop van een overstrook en bijdrage in de procesbegeleiding governance.

Kosten

Er is € 28.000 minder aan kosten Bedrijfsvoering uitgegeven tot en met het 2e kwartaal dan begroot, door:

- € 68.000 Minder kosten bestuur en advies, met name door minder advieskosten businesscase Havenstrategie 2030, LPM, governance en overige dan begroot.
- € 17.000 Minder kosten financiën door o.a. minder advieskosten dan begroot.
- € 75.000- Meer algemene lasten omdat de voorziening dubieuze debiteuren is toegenomen. Daarnaast is een schikking (vordering van een containerterminal) lager uitgevallen dan waarmee in de jaarrekening 2015 rekening is gehouden.
- € 102.000- Meer rentekosten, enerzijds doordat er meer geld geleend wordt dan begroot en anderzijds door het effect van de negatieve rentestand op het variabele deel van de drie afgesloten rente swaps.
- € 129.000 Minder kosten communicatie doordat er nog geen kosten zijn gemaakt voor het organiseren van een open dag en nog geen kosten voor aanpassing huisstijl.
- € 48.000- Meer personeelskosten t/m het 2e kwartaal.
- € 10.000- Meer kosten automatisering en informatisering t/m het 2e kwartaal dan begroot door meer advieskosten maar minder onderhoudskosten.
- € 52.000 Minder huisvestingskosten t/m 2e kwartaal dan begroot, met name minder afschrijvingskosten op investering in de klimaatbeheersing van het kantoorgebouw omdat deze later opgeleverd is en door minder leasekosten kopieerapparatuur.

Verwacht wordt dat de kosten Bedrijfsvoering op jaarbasis € 922.000 hoger uitvallen dan begroot, met name door meer kosten automatisering en informatisering, meer juridische kosten, kosten personeel en organisatie, kosten financiën, rentekosten, huisvestingskosten en facilitaire kosten. Daarentegen worden er minder kosten communicatie verwacht.

Paragraaf Exploitatieoverzicht

Resultaat t/m 2e kw 2016	Gerealiseerd t/m 2e kw 2016	Budget t/m 2e kw 2016	Vershil t/m 2e kw 2016
Programma Ruimtelijke ontwikkeling, milieu en duurzaamheid			
Opbrengsten	-	39	-39
Kosten	-112	-127	15
Totaal Programma Ruimtelijke ontwikkeling, milieu en duurzaamheid	-112	-88	-23
Programma Infrastructuur en Beheer			
Opbrengsten nat	110	109	1
Opbrengsten droog	1.086	1.149	-63
Kosten nat	-640	-660	20
Kosten droog	-2.293	-2.127	-166
Totaal Programma Infrastructuur en Beheer	-1.737	-1.528	-209
Programma Commerciële Exploitatie			
Opbrengsten nat	3.872	4.073	-201
Opbrengsten droog	3.344	3.415	-71
Kosten droog	-44	-64	20
Totaal Programma Commerciële Exploitatie	7.172	7.423	-252
Programma Veiligheid & Havenmeester			
Opbrengsten	252	249	3
Kosten	-482	-758	276
Totaal Programma Veiligheid & Havenmeester	-230	-509	279
Programma Bedrijfsvoering			
Opbrengsten Bestuur en Public Affairs	11	0	11
Opbrengsten Juridische zaken	-	-	-
Algemene baten	25	-	25
Rente baten	1.595	1.218	377
Opbrengsten Communicatie	10	27	-17
Opbrengsten Personeel en Organisatie	-	-	-
Opbrengsten Informatisering en Automatisering	0	-	0
Opbrengsten Facilitair	-	-	-
Subtotaal opbrengsten	1.640	1.245	395
Kosten Bestuur en Public Affairs	-115	-183	68
Kosten Juridische zaken	-61	-58	-3
Kosten Financiën	-53	-70	17
Algemene lasten	-75	-	-75
Rente lasten	-2.924	-2.822	-102
Kosten Communicatie	-85	-214	129
Kosten Personeel en Organisatie	-1.161	-1.113	-48
Kosten Informatisering en Automatisering	-172	-162	-10
Kosten Facilitair	-176	-228	52
Subtotaal kosten	-4.821	-4.849	28
Totaal Programma Bedrijfsvoering	-3.181	-3.604	423
TOTAAL OPBRENGSTEN	10.304	10.278	25
TOTAAL KOSTEN	-8.392	-8.585	192
RESULTAAT VOOR BESTEMMING (excl. grondexploitaties)	1.912	1.694	217
Mutaties in reserves			
Beschikkingen ten laste van reserves	844	623	221
Toevoeging aan reserves	-	-	-
Totaal Mutaties in reserves	844	623	221
RESULTAAT NA BESTEMMING (excl. grondexploitaties)	2.755	2.317	438

Alle bedragen x 1.000 euro (€)

Jaarprognose 2016	Realisatie 2016	Budget 2016	Verschil 2016	Verschil %
Programma Ruimtelijke ontwikkeling, milieu en duurzaamheid				
Opbrengsten	78	78	0	0%
Kosten	-254	-254	0	0%
Totaal Programma Ruimtelijke ontwikkeling, milieu en duurzaamheid	-177	-177	0	0%
Programma Infrastructuur en Beheer				
Opbrengsten nat	218	218	0	0%
Opbrengsten droog	2.261	2.298	-37	-2%
Kosten nat	-1.196	-1.319	123	-9%
Kosten droog	-5.882	-4.253	-1.628	38%
Totaal Programma Infrastructuur en Beheer	-4.599	-3.056	-1.542	50%
Programma Commerciële Exploitatie				
Opbrengsten nat	7.805	7.904	-98	-1%
Opbrengsten droog	6.829	6.829	0	0%
Kosten droog	-160	-129	-31	24%
Totaal Programma Commerciële Exploitatie	14.475	14.604	-129	-1%
Programma Veiligheid & Havenmeester				
Opbrengsten	493	497	-4	-1%
Kosten	-1.521	-1.515	-6	0%
Totaal Programma Veiligheid & Havenmeester	-1.029	-1.018	-11	1%
Programma Bedrijfsvoering				
Opbrengsten Bestuur en Public Affairs	22	0	22	0%
Opbrengsten Juridische zaken	0	0	0	0%
Algemene baten	25	0	25	0%
Rente baten	3.191	2.436	755	31%
Opbrengsten Communicatie	54	54	0	0%
Opbrengsten Personeel en Organisatie	0	0	0	0%
Opbrengsten Informatisering en Automatisering	0	0	0	0%
Opbrengsten Facilitair	0	0	0	0%
Subtotaal opbrengsten	3.292	2.490	802	32%
Kosten Bestuur en Public Affairs	-367	-367	0	0%
Kosten Juridische zaken	-119	-116	-3	2%
Kosten Financiën	-214	-139	-75	54%
Algemene lasten	-74	0	-74	0%
Rente lasten	-5.848	-5.644	-204	4%
Kosten Communicatie	-422	-428	7	-2%
Kosten Personeel en Organisatie	-2.461	-2.228	-233	10%
Kosten Informatisering en Automatisering	-623	-323	-300	93%
Kosten Facilitair	-495	-456	-39	9%
Subtotaal kosten	-10.623	-9.701	-922	10%
Totaal Programma Bedrijfsvoering	-7.331	-7.210	-120	2%
TOTAAL OPBRENGSTEN	20.977	20.314	662	3%
TOTAAL KOSTEN	-19.637	-17.172	-2.465	14%
TOTAAL RESULTAAT VOOR BESTEMMING (excl. grondexploitaties)	1.340	3.142	-1.803	-57%
Mutaties in reserves				
Beschikkingen ten laste van reserves	2.645	1.245	1.400	112%
Toevoeging aan reserves	0	0	0	0%
Totaal Mutaties in reserves	2.645	1.245	1.400	112%
RESULTAAT NA BESTEMMING (excl. grondexploitaties)	3.985	4.388	-403	-9%

Alle bedragen x 1.000 euro (€)

Mutaties in reserves

Hieronder worden de mutaties in de reserves toegelicht.

Beschikking Algemene Reserve

Er is t/m het 2^e kwartaal circa € 181.000 ten laste van deze reserve gebracht. Deze onttrekking is gelijk aan de begroting.

Verwacht wordt dat op jaarbasis de onttrekking aan deze reserve gelijk zal zijn aan de begroting.

Beschikking reserve ontwikkelingen

Er is t/m het 2^e kwartaal circa € 662.000 ten laste van deze reserve gebracht.

Verwacht wordt dat op jaarbasis de onttrekking circa € 1.400.000 hoger zal zijn dan begroot, omdat een woning Roodevaart e.o. aangekocht is en er kosten gemaakt gaan worden voor o.a. aanpassing wachtvoorzieningen, voor verbeteren spoorveiligheid en voor een planstudie spoor.

Beschikking Vitaliteitsregeling

Er zijn t/m het 2^e kwartaal geen kosten ten laste van deze reserve gebracht.

Verwacht wordt dat op jaarbasis de onttrekking gelijk zal zijn aan de begroting.

Conclusie

Op basis van bovenstaande verwachtingen zal het jaarresultaat exclusief grondexploitaties uitkomen op een winst van circa € 3.985.000 in tegenstelling tot de begrote winst van € 4.388.000.

Grondexploitaties

Hieronder wordt een toelichting gegeven op de grondexploitaties:

Grondexploitaties	Realisatie 2016	Begroting 2016	Verschil 2016
Opbrengsten	18.600	20.741	-2.141
Kosten	-7.963	-8.003	40
Mutaties	-7.563	-10.892	3.329
Winstneming	3.074	1.845	1.229

Alle bedragen x 1.000 Euro (€)

€ 2.141.000- Minder opbrengsten dan begroot. Doordat er tegen lagere uitgifteprijzen wordt uitgegeven dan waarmee in de begroting rekening was gehouden.

€ 40.000 Minder kosten dan begroot. De kosten bestaan voornamelijk uit de rentekosten en kosten van bouwrijp maken. Voor het Industrial Park Moerdijk een bedrag van € 7.753.000. De resterende € 250.000 heeft betrekking op de overige grondexploitaties.

€ 3.329.000 Minder mutaties in grondexploitaties dan begroot. Hiermee worden boekhoudkundig de mutaties van opbrengsten, kosten en winstnemingen op de grondexploitaties verwerkt.

€ 1.229.000 Meer winstneming dan begroot. Doordat er meer hectares uit grondexploitaties worden uitgegeven die nagenoeg zijn uitontwikkeld dan waarmee in in de begroting rekening was gehouden. is opgenomen. Uit nagenoeg uitontwikkelde grondexploitaties kunnen winsten genomen worden.

Conclusie

Op basis van bovenstaande verwachtingen zal er circa € 3.074.000 winst genomen worden uit de grondexploitaties.

Conclusie

Op basis van bovenstaande verwachtingen zal het jaarresultaat inclusief de grondexploitaties uitkomen op een winst van circa € 7.059.000.

Reserves en voorzieningen

Hieronder worden de standen van de reserves en voorzieningen weergegeven.

	Algemene reserve	Bestemmings reserve	Totaal
Saldo 01-01-2016	72.130.536	13.103.825	85.234.361
Toevoegingen winst 2015	5.865.819	2.316.676	8.182.495
Toevoegingen	0	0	0
Onttrekkingen	181.227	662.452	843.680
Saldo 30-06-2016	77.815.127	14.758.049	92.573.177

Alle bedragen in euro's (€)

	Voorziening infra droog	Voorziening riolering	Voorziening infra nat	Voorziening baggeren	Totaal
Saldo 01-01-2016	1.719.551	5.260.541	2.653.424	1.513.355	11.146.870
Dotatie	357.500	486.500	171.500	0	1.015.500
Onttrekkingen	-153.891	-95.823	-20.000	-323.266	-592.980
Saldo 30-06-2016	1.923.160	5.651.218	2.804.924	1.190.089	11.569.390

Alle bedragen in euro's (€)

Mutaties in voorzieningen

Hieronder worden de mutaties in de voorzieningen toegelicht.

Voorziening infra droog

In het eerste kwartaal zijn de inspecties en controles uitgevoerd en in het tweede kwartaal is het concept beheerplan voor de komende vier jaar opgesteld. Dit plan wordt op dit moment getoetst aan toekomstige ontwikkelingen alsmede de Wegenstructuurvisie 2030. De doelstelling is eind 2016 te kunnen beschikken over een definitief plan. Hierin is voor de begroting 2018 een nieuwe egalisatiestorting opgenomen. Verder zal de vertaling gemaakt worden naar het operationeel programma 2017 en de directe jaren daarna.

De planning is dat voor circa € 1.600.000 groot onderhoudswerkzaamheden worden uitgevoerd in 2016. Het betreft hier voornamelijk de renovatie van de Middenweg/Orionweg.

Voorziening riolering

In het eerste kwartaal zijn de inspecties en controles uitgevoerd en in het tweede kwartaal is het concept beheerplan voor de komende vier jaar opgesteld. Hieruit komt voor de begroting 2018 een nieuwe egalisatiesstorting voort. Verder zal de vertaling gemaakt worden naar het operationeel programma 2017 en de directe jaren daarna.

In 2015 zijn diverse projecten voorbereid die in 2016 tot uitvoering komen. Het grootste project "ombouw gemaal G" is in het tweede kwartaal aanbesteed en de uitvoering is gepland aan het einde van het derde kwartaal 2016.

Voorziening infra nat

In het eerste kwartaal zijn de inspecties en controles uitgevoerd en in het tweede kwartaal is het concept beheerplan voor de komende vier jaar opgesteld. Hieruit komt voor de begroting 2018 een nieuwe egalisatiesstorting voort. Verder zal de vertaling gemaakt worden naar het operationeel programma 2017 en de directe jaren daarna.

Vanuit de eerder genoemde inspectie wordt nu een programma opgesteld voor groot onderhoud nat 2016. Dit is in het tweede kwartaal aanbesteed, de gunning en uitvoering worden in het derde kwartaal ten uitvoer gebracht.

Voorziening baggeren

De onttrekking in 2016 betreft de uitgave aan met name de volgende projecten en werkzaamheden:

- Afronding van werkzaamheden en uitvoering met deels advies-inzet van 2015 en deels voorbereidingen voor baggeren 2016.
- Baggerwerkzaamheden 2016.
- De verplichting die het Havenschap heeft ten aanzien van de verdieping van de vaargeul. Deze loopt vanaf het Hollandsch Diep (deel van RWS) tot aan het deel rond Shell Moerdijk.

De totale verwachte uitgaven voor 2016 zijn ca. € 1.000.000.

Paragraaf Financiering en treasury

Algemene ontwikkelingen rentebeleid

In het tweede kwartaal zijn zowel de kapitaalrente als de kortetermijnrente iets gedaald ten opzichte van het eerste kwartaal 2016.

Renteswaps

Het Havenschap financiert op balansniveau en met kasgeldleningen (variabele rente) in combinatie met renteswaps. Een renteswap zet de rente typische looptijd van variabel om naar vast.

Renteswaps	Ingangsdatum	Einddatum	Percentage	Hoofdsom
Rabobank	26-07-2007	01-07-2022	4,8500	26.250.000
Rabobank	15-11-2008	01-10-2029	4,3600	50.000.000
Deutsche Bank	16-02-2009	01-10-2023	3,6875	50.000.000
Totaal				126.250.000

Alle bedragen in euro's (€)

De marktwaarde van deze drie renteswaps bedraagt per 30 juni 2016 € 40.870.708 negatief (per 31 maart 2016 bedroeg dit € 39.577.541 negatief). De overhedge situatie (meer renteswaps dan financiering) per 30 juni 2016 bedraagt € 3.150.00 (per 31 maart 2016 bedroeg dit € 1.150.000).

Kasgeldleningen

Kasgeldleningen	Ingangsdatum	Einddatum	Rentepercentage	Hoofdsom
BNG	20-04-16	20-05-16	-0,100%	23.600.000
Syntrus Achmea Geldmarkt Fonds	20-04-16	20-07-16	-0,090%	25.000.000
Aegon Custody B.V.	20-04-16	20-05-16	-0,190%	15.000.000
SNS Bank N.V.	20-04-16	20-05-16	-0,190%	50.000.000
Aegon Custody B.V.	20-04-16	20-05-16	-0,190%	10.000.000
BNG	20-05-16	20-06-16	-0,100%	24.600.000
Aegon Custody B.V.	20-05-16	20-06-16	-0,190%	15.000.000
SNS Bank N.V.	20-05-16	22-08-16	-0,120%	50.000.000
Aegon Custody B.V.	20-05-16	20-06-16	-0,190%	10.000.000
BNG	20-06-16	20-07-16	-0,150%	23.100.000
Aegon Custody B.V.	20-06-16	20-07-16	-0,190%	15.000.000
Aegon Custody B.V.	20-06-16	20-07-16	-0,190%	10.000.000

Alle bedragen in euro's (€)

Met de BNG (Bank Nederlandse Gemeenten) is een financieringsovereenkomst gesloten met een looptijd tot en met 31 december 2011 en een jaarlijkse stilzwijgende verlenging. Voor 2016 is deze overeenkomst ook stilzwijgend verlengd. Deze overeenkomst bestaat uit een kasgeldovereenkomst van maximaal € 145 miljoen zonder beschikbaarheid garantie en een krediet in rekening-courant van € 5 miljoen. In het eerste kwartaal van 2016 zijn de volgende kasgeldleningen afgesloten:

Kasgeldlimiet

Het risico van kortlopende financiering wordt beperkt met de zogenaamde kasgeldlimiet. De kasgeldlimiet houdt in, dat de totale omvang van de vlottende schuld op enig moment aan een maximum van 8,2% van de begrotingsomvang is gebonden. Voor het Havenschap komt dit neer op een bedrag van € 1.408.104 (8,2% van € 17.172.000). Het Havenschap blijft ruimschoots onder de limiet en voldoet daarmee aan de norm.

Renterisiconorm

De wet stelt een norm aan de vaste leningen, waarmee het renterisico als geheel moet voldoen. Deze norm wordt aangeduid als renterisico en bedraagt 20% van de begrotingsomvang. Voor 2016 is dit 20% van € 17.172.000.

Renterisico op vaste schuld 2016	€	377.000
Renterisico (20% van begrotingsomvang min. € 2,5 milj.)	€	3.434.000
Ruimte onder renterisico	€	3.057.000

Het Havenschap voldoet daarmee aan de gestelde norm.

Financieringsratio's

HUIDIGE	Ge-	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
	zond								
ICR (GR, Interest Coverage Ratio, EBITDA/rentekosten)	> 2	2,1	2,6	2,4	2,1	2,4	2,9	3,6	4,5
DEBT/EBITDA (GR, debt alleen lang vreemd vermogen + kasgeld)	< 7	10,0	7,8	9,3	10,0	9,5	8,3	6,8	5,8
Solvabiliteitsratio (EV/TV)	> 30%	38%	40%	39%	41%	42%	44%	49%	53%

Overzicht is zonder Logistiek Park Moerdijk met als reden dat PIP nog niet definitief is. Cijfers 2014 en 2015 o.b.v. jaarstukken 2015, cijfers 2016 o.b.v. marap t/m juni, cijfers 2017 en verder o.b.v. businessplan.

Banken stellen geen eisen bij het verstrekken van kredieten aan het Havenschap, omdat uit artikel 48 van de gemeenschappelijke regeling volgt dat de deelnemers garant staan voor door het Havenschap aange-trokken gelden. Echter om bedrijfseconomisch gezond te blijven is het niet verstandig om onbeperkt geld te blijven lenen. Met behulp van de in bovenstaande tabel genoemde ratio's wordt bewaakt dat het Ha-venschap op financieringsgebied gezond blijft. Het Interest Coverage Ratio zegt hoeveel keer de rente kan worden betaald uit het brutobedrijfsresultaat. De Debt/Ebitda verhouding laat de verhouding zien tus-sen de lang lopende schulden en het brutobedrijfsresultaat. De solvabiliteitsratio laat de verhouding zien tussen eigen vermogen en totaal vermogen.

Uit de bovenstaande tabel blijkt dat met uitzondering van de Debt/Ebitda de ratio's over de periode 2014 tot en met 2021 gezond zijn. De Debt/Ebitda voldoet over de periode 2014 tot en met 2019 niet aan de gestelde norm door een tegenvallende Ebitda in verhouding tot de hoogte van de schulden.

Paragraaf Grondbeleid en grondexploitaties

Het grondbeleid kent de volgende doelstellingen:

- Het genereren van inkomsten uit bezit;
- Het Havenschap gaat voor uitgifte van gronden in erfpacht;
- Bij gronduitgiften hanteren van marktconforme prijzen;
- Bij uitgifte van (aan water liggende) percelen maximalisatie van inkomsten uit haven- en kadegelden nastreven;
- Waar nodig en mogelijk worden percelen teruggekocht en na eventuele verbetering opnieuw uit-gegeven in erfpacht;

- Voorwaardenscheppend als het gaat om het verkrijgen van de benodigde milieugebruiksruimte;
- Bedrijven op de juiste plek accommoderen.

Ontwikkeling Industrial Park Moerdijk (08)

De noodzaak om basisinfra aan te leggen op het Industrial Park Moerdijk wordt steeds groter. In het tweede kwartaal is de aanbesteding doorlopen en is fase 1 gegund aan Boskalis. Hierin wordt in een bouwteam het voorlopig ontwerp van het Industrial Park inclusief onderliggende plannen en onderzoeken van voorlopig ontwerp via een definitief ontwerp omgezet naar een uitvoeringsontwerp.

In het tweede kwartaal zijn de voorlopige ontwerpen van onder andere de voorgenomen wegenstructuurplannen, calamiteitenroute en blusvoorzieningen openbare buitenruimte besproken met de gemeente. De reactie hierop wordt in het derde kwartaal verwacht en zal worden meegenomen in het definitief ontwerp en in de verdere afstemming met de Veiligheidsregio.

Stoomleiding Erca (10)

Dit project is in 2015 inhoudelijk afgerond en is in het tweede kwartaal 2016 ter finale goedkeuring van beschikbaar gesteld krediet aan het bestuur voorgelegd en akkoord bevonden.

Ontwikkeling Tradepark West (23)

Hierover zijn geen bijzonderheden te melden.

Kade (voorbereidingskrediet) (29)

Hierover zijn geen bijzonderheden te melden. Op het moment dat ontwikkelen van de kade relevant is, kunnen deze werkzaamheden direct opgestart worden.

Bijdrage inrit & spoor (41)

Hierover zijn geen bijzonderheden te melden.

Voormalig Tetra Pak-terrein (117)

Direct na terugkoop zijn de contracten van alle nutsvoorzieningen overgezet op naam van het Haven-schap. Verder hebben we de locatie met camera's en elektronische inzet beveiligd in afwachting van nieuwe invulling van deze locatie. Er vinden gesprekken plaats over het tijdelijk verhuren van het voormalige Tetra-Pak terrein. Een deel van de locatie zal gebruikt worden voor het pyrolysecluster.

Nr.	Projecten	Budget/ Krediet	Uitgegeven t/m 30 juni 2016	Totaal verwachte uitgaven
HMO-000008	Bouwrijpkosten Industrial Park 132 ha	18.400.000	2.668.286	18.400.000
HMO-000010	Stoomleiding*	715.442	701.471	715.442
HMO-000023	Ontwikkeling Tradepark West	12.178.649	11.757.065	11.815.000
HMO-000029	Kade (voorbereidingskrediet)	70.000	14.096	70.000
HMO-000041	Bijdrage inrit & spoor	240.000	40.000	240.000
HMO-000117	Voormalig Tetra Pak-terrein	11.000.000	10.560.182	11.000.000

Alle bedragen in euro's (€)

In bovenstaande tabel wordt voor zowel de lopende projecten m.b.t. de vaste activa in ontwikkeling als voor de lopende projecten m.b.t. de grondexploitaties in de kolom 'Budget/Krediet' aangegeven wat de hoogte is van budget of krediet. In de kolom 'Uitgegeven t/m 30 juni 2016' wordt aangegeven wat al uitgevoerd is en in de kolom 'Totaal verwachte uitgaven' wordt aangegeven wat de totale uitgaven naar verwachting zullen zijn.

* Dit krediet is in de RvB vergadering van 6 april 2016 vastgesteld.

